

[Transcript] DS Vandaag / BPost: een verhaal van clans, intriges en gesjoemel

Dit is Vandaag, de dagelijkse podcast van de standaard. Ik ben Marianne Justaert. We need to talk about B-Post. Het begon met een krantenconcessie, maar er blijven lijken uit de kast vallen en stilaan wordt het een hallucinant verhaal van intriges en Hoe kon het zo fout lopen met een ooit performant overheidsbedrijf? En wordt het geen tijd dat de politiek al op handen met B-Post doorknipt? Dag pas Kaldendoven van onze economie redactie. Jij bent onze B-Post specialist. Jij volgt het bedrijf al jaren. Waar is het tijd dat B-Post lof toe geswaaid kreeg omdat het zo'n performant overheidsbedrijf was? Goeiemorgen. U verweest wel echt naar de periode van Johnny Thijs, die het bedrijf naar beurs heeft gebracht. De overheid is steeds besloot om B-Post te laten performant er worden. Dat was een beetje vermollend staatbedrijf met veel problemen. Een sterke management is daar gezet geworden. Dat was de bloeg van Johnny Thijs. Die het inderdaad had bedrijf heeft op het juiste spoor gezet door wat moment B-Post qua marges eigenlijk tot de beste zelf in de Europese klas begoorde. Maar in politieke partij, de PS keek daar met wat gemengde gevoelens naartoe en heeft toen de herbenoeming van Thijs stokken in de wielen gestoken door een flinke loonsverlaging te eisen. Ja, dat was de discussie rond het plafonneren van de toplonen en van de overheidsmanagers. Thijs pekte die inlevering niet en dat was een eerste kantelpunt in het osier. En dan was er toch ook nog die hele overname van B-Post NL die dan uiteindelijk is afgesprongen, hè? Ja, de opvolger van Thijs Koen van Herven die besepte van de brief Bost, onze traditionele kernbusiness. Ja, dat krimpt elk jaar en dat gaat alleen maar blijven krimpen. Dus we moeten het bedrijf een andere richting uitsturen, nadrukkelijker een andere richting, de weg was al ingezet. Maar de idee was als we Bost NL overnemen, dan kunnen we in die pakjes economie de marktleider in de binnenluks worden. Dat was op zich een goed plan, maar opnieuw is dat mislukt door een lek vanuit de PS die dat wereldkundig maakte, waardoor de beurskoers van Bost NL flink steeg en de overname kans verkeken was. Ja, op die PS komen we zeker terug, maar ik begrijp wel dat na die kantelpunten, dat dat vanaf dan toch echt wel bergaf ging met de B-Post, zeker op de beurs, hè? Wel, wat je had, die overname van Bost NL gaat niet door. En het management daar zoekt een alternatief. Slatu in Amerika koopt daar radio. Dat was geen evidente overname. Je kan zeker zeggen dat ze daar eigenlijk te veel hadden voor betaald. B-Post heeft daar flink meegeworsteld. Wat zat er goed aan die deal? Dat het B-Post opnieuw een alternatief gaf voor die crimpende brievenpost en het bedrijf richting e-commerce-diensten zetten. Alleen natuurlijk, als je daar niet alleen te veel betaalt, maar ook ziet het daar managementproblemen waren,

waardoor ze daar een paar jaar tijd verloren hebben om dat op orde te krijgen.

Ja, nu gelukkig voor B-Post is er wel nog altijd, na al die jaren, een flink overheidsinfuse paskal.

Dat is er altijd geweest.

En we hebben eigenlijk de afgelopen weken gezien dat dat overheidsinfuse nog veel belangrijker was dan dat we dachten.

Ja, ja, absoluut.

Want nu komen we natuurlijk bij de kern van de zaak.

Vertel eens, hoe zit het met die geldstromen?

Ja, je hebt eigenlijk twee grote geldstromen.

De fameuse krantenconcessie.

175 miljoen euro per jaar.

En dan de geldstromen voor de publieke diensten.

De kantoren, de postkantoren, bedeling van pensioenen, een aantal specifieke overheidscontracten, zoals de rol van staatskassieren.

Ja, en de bootjes zijn zo te goken.

En de bootjes, nummerplaten.

En dat was iets van rond 120 miljoen euro.

Dus samen zit je daar op ongeveer 300 miljoen.

Ja, 300 miljoen euro, dat is heel veel geld.

En met dat geld is dus geschoemeld.

Mag ik dat zo stellen, Pascal?

Ja, inderdaad, op twee verschillende manieren.

Wat betreft die krantenconcessie, heeft men er eigenlijk alles aan gedaan om die bij Bipop te laten landen.

Dat begon met het vertrekpunt van het lastenboek zo op te stellen, daar de criteria zo streng te maken.

Dat de enige concurrent hier was een relatief klein bedrijfje PPP die al kranten bedeelde in enkele steden.

Dat die nooit over die latheen ging kunnen geraken.

Hans de Sugistie is dat er een collusie, een verboden afspraak was tussen de Vlaamse uitgeverij, media, mediahuis en de kleine verdeeler PPP.

Eenderzijds en Bipop anderzijds rond die krantenconcessie met name van, kijk PPP, trek je terug uit die krantenconcessie uit die strijd om die nieuwe krantenconcessie voor vijf jaar en dan mag je in Gent wat meer kranten gaan bedelen.

Met andere woorden, voilà, trek je terug, dan ga je naar Bipop en in Rul krijg je Gent.

Zo doen we dat, dat groot contract, een nationale contract, 600.000 kranten bese elke dag in het weekend meer dan 700.000 dat dat bij Bipop ging komen, want dat was heel belangrijk voor de tewerkstelling.

En als Bipop dat contract ging verliezen,

dat is wel een vergaderlaartig, natuurlijk.
Dus laten we zeggen dat één contract de krantenconcessie was die tewerkstelling bij Bpost, een punt van zorg.
Dat andere contract, vooral die publieke diensten, daar zijn de problemen eigenlijk dubbel.
Daar deed Bpost er eigenlijk alles aan, om in zijn kostpareisboekhouding de hypothezen zo te hanteren, dat een maximum aan vaste kosten die Bpost gaat en alle loonkosten die Bpost gaat, die men er alles aan, om die zoveel mogelijk toe te wijzen.
Aan de overheid.
Aan de publieke diensten.
Want je zou verwachten, sorry dat ik je onderbreed, maar je zou toch instinctief verwachten van een overheidsbedrijf dat ze daar proberen om die overheid zoveel mogelijk te sparen en zo goed mogelijk om te gaan met dat geld maar Bpost, deed dus net het omgekeerde en rekenende de overheid te velen aan vooral die nevenactiviteiten, zeg maar.
Dat gebeurde heel subtiel.
Men had een kostpareiscalculatie opgesteld door Mekinzie, de huiskonsultant van Bpost, die, je moet weten, bij Bpost is er echt een Mekinzie-klam, sinds jaar en dag.
Dat adviesberu heeft daar heel veel invloed, veel van de directieleden.
Zijn allemaal X Mekinzie, zelfs de voorzitter van de Raad van Bestuur, Oudrie Ganaar, is ook zo'n X Mekinzie.
Mekinzie werd dan gevraagd om een kostpareiscalculatie op te maken die zo dienen als basis vooral die overheidscontracten.
Dat modelke is goed gekeurd door Europa.
Maar waar zit de manipulatie in?
Ja, dat is misschien een beetje technisch, maar de kostenmethodologie die daar gebruikt had uit van hypothezus.
Ja.
En men heeft met die hypothezus, laat zeggen, een beetje gekneed.
Remember dat op 24 april Bpost daar heeft gezegd, ja, we hebben te veel aangerekend aan de overheid.
Ja, klopt, inderdaad.

We hebben ze al toegegeven
dat daar te veel betaald is geweest.
Wat hebben ze precies gezegd op 24 april?
Ze hebben gezegd voor het jaar 2023.
Dit jaar schatten we
dat we 25 miljoen tot 50 miljoen
te veel hebben aangerekend aan de overheid.
Oké.
Enkel dit jaar.
Enkel dit jaar.
En als je dan weet
dat men 10 jaar kan teruggaan
en bij misleiding zelfs langer,
dan praat je hier eigenlijk over bijna 400 miljoen.
Dus daarom zit iedereen ook
dat beurswereltje zo met grote ogen te kijken.
Wat gaat daar allemaal nog gebeuren?
En hoeveel gaat dat kosten?
Dat we onderzoek moeten uitwijzen.
En dat wordt een complex onderzoek.
En dat onderzoek,
dat staat eigenlijk nog maar in de startblokken.
De overheid zelf dan?
De overheid vond dat goed
dat Bipost een aantal diensten voor haar uitvoerden.
Dus de overheid worstelde bijvoorbeeld
met het einde van die verkeersboetes.
Erin had u de dienst inschrijving voor voertuigen.
Daar is het tijd geweest
dat je twee weken moest wachten op een ken teken.
Dus de overheid heeft een aantal van zijn problemen
aan Bipost toevertrout.
En was zeer blij dat Bipost dat dan goed aanpakte.
Die nummerplaat, bijvoorbeeld,
dat kom dan plotseling op een dag.
Dus Bipost, je zou kunnen zeggen,
was voor een stukje thuis van vertrouwen voor de overheid.
Maar waar is de overheid dan manifest de fout in gaan?
Ja, als je al die contracten onderhand student
zonder dat de markt kan spelen,
dan moet je dat aan Europa aanmelden.
Want Europa wil dan kijken,
hey, overheid, ben je eer niet verboden staatsteun,
want we moeten een toelaatbare staatsteun aan het toekennen.

Ja, natuurlijk. Moetwillig ook niet.

Moetwillig, ja.

Men kent de regelgeving heel duidelijk, denk ik, want Europa had alles heel moeilijk gedaan over al die geldstromen van de Belgische staat naar Bipost.

Hij had al twee keren boete opgelegd.

Dus mensen tond duidelijk op scherp, wat Europa betrof.

Dus paskaal minstens op drie vlakken had de taart toch wel grondig fout.

Klopt. In de eerste plaats had je die krantenconcessie.

Die moest landen bij Bipost, in naam van de tewerkstelling.

Je had de overheiddiensten, die Bipost verstrekten, waar het bedrijf manifest te veel aanrekende, aan de overheid.

En je had dan de overheid, die bepaalde contracten, niet geeft aangemeld bij Europa en zo niet liet checken of er hierheen om toelaatbare staat te stun met verdeeld.

Die krantenconcessie waar we het al over hadden, de Mededigingsautoriteit, houdt zich daarmee bezig om te kijken of Bipost correct heeft gehandeld.

Is daar al iets uitgekomen?

Er is een audit besteld geworden door de voorzitter van Bipost.

En die audit kwam tot de conclusie.

Het is namelijk eenvoudig.

Het is het probleem van drie personen waaronder de CEO.

We hebben het nu over de CEO.

Dirk Thierry, die eind vorig jaar eens moeten opstappen, dat was dus rechtstreeks gevolg van de audit omtrend de krantenconcessie.

Thierry en twee hogere kaderleden, die twee hogere kaderleden, die rechtstreeks op die krantenconcessie werkten.

Wat eigenlijk een opviel aan die audit was, was dat die wel zeer beperkt was eigenlijk heel veel zaken niet aanraakte.

En bij Bipost zeggen dat slechts drie personen daarvan wisten.

Dat is natuurlijk onzin.

Je had daar een stuurgroep van 14 mensen die daarop werkte.

Die wisten het alle 14.

En wat werd Thierry dan precies verweten in die audit?

Wel, dat hij zou geweten hebben

dat er die verboden afspraak daar bestond

en dat hij daar onvoldoende intern de alarm klokken heeft geluid.

Oké, ja.

Toch interessant om te horen wat de minister van Overheidsbedrijven, dat is de groene visserijminister Petra de Sutter, daar allemaal over te zeggen heeft.

En we horen haar hierin ter zaken over dat ontslag van Dirk Thierry eind vorig jaar.

Bipost is een interne audit gelopen

om te kijken wie daarbij betrokken was

en of ook de CEO eventueel betrokken was, op de hoogte was.

Bepaalde dingen heeft gedaan of heeft nagelaten.

En vandaag heeft de Raad van Bestuur beslist

op basis van een aantal elementen uit dat onderzoek

dat er voldoende grond was om de samenwerking met de CEO stop te zetten.

Dus dat is net het bewijs dat er geen doofpot-operatie is want anders was dit niet aan het lichtgekomen.

Ja, ik ben toch wel ontgoogeld, dat wil ik toch even zeggen.

We hebben over integriteit wel een aantal dingen bereikt met Bipost

in het laatste jaar afspraken gemaakt, ook een charter vooropgesteld.

Dat dan nu net dit moet gebeuren is voor mij persoonlijk echt wel ontgoogeld.

Pascaal de Sutter zegt hier duidelijk,

de Raad van Bestuur heeft correct gehandeld.

Er is geen sprake van een doofpot-operatie.

Klopt dat?

Ik denk dat iedereen nu, zowel Bipost als de overheid,

tot de conclusie komt van

ja, we hebben hier een probleem wat de gedacht van dat we kunnen canaliseren en van het probleem af te zijn.

Dus het verhaal van, ja, dat zijn daar die twee hogere kaderleden en de CEO.

Het is nu wel duidelijk dat die stelling op gespanne voet staat met wat zich in de realiteit heeft afgespeeld.

Het is eigenlijk in een gezicht aan het ontploffen

wat er blijkt van alles aan de hand te zijn

met ook wel een hoofdrol voor die overheid zelf.

En voor de voorzitter Audrey Hannaar,

laat we eens inzoomen op haar.

Wie is zij?

Zij maakt deligt van die McKinseyklam bij Bipost.

Zij werd door de PS-voorgedragen in mei 21 benoemd als voorzitter en voorsteld als een nieuwe frisse wind.

Maar ja, meer en meer zien we dat die nieuwe wind verdacht veel op de oude wind gelijkt.

De jongste dagen hebben we meer en meer gezien dat Audrey Hannaar eigenlijk zelf een hoofdrol speelde in Hans-Diesaga

dat ze zelf haar politieke contacten herhaaldelijk heeft gebruikt om die krantenconcessie in de juiste richting te laten vallen voor Bipost. Dat ze haar politieke contacten naar toegang tot het kabinet van Pierre Yves-Dermagne van de PS, die die aanbesteding overzag en die de politieke verantwoordelijkheid had over dat contract, daar zien we dat Audrey Hannaar daar herhaaldelijk haar politieke contacten met de PS en met het kabinet heeft gebruikt...

Heeft zij een PS-etiquette?

Ja, heel duidelijk. Ze is door de PS naar voorgedragen.

Dus die band is er wel degelijk, he?

Ja, en ze maakt ook deel uit, zoals ze zegt, van die McKinseyklam waar bijvoorbeeld ook Amoudie Capras, die de rechterhand is van Paul Magnet.

Ja, de voorzitter van de PS.

Inderdaad.

De verwevenheid, ik zie het in mijn hoofd en het voortal een kluwe. Hannaar overlegde herhaaldelijk met die PS-top wat er moest gebeuren. Je zou kunnen zeggen dat je de officiële raad van bestuur had bij Bipost en dan een soort schaduraad.

De kwestie van governance zijn er heel veel vragen te stellen van hoe lief dat daar eigenlijk, he?

Hannaar zelf, die beweert van...

Ja, dat ging altijd over de strategie.

Als ik met politiek sprak over Bipost en ik heb met alle vice-premiers zo'n rondje gedaan, ook dit staat weer op zeer gespanne voet met de waarheid, he?

Hannaar heeft voor de PS-top duidelijk exclusief een meeting belegd in de boardroom van Bipost om grondig over de situatie bij Bipost te praten midden op het moment dat die krantenconcessie liep en dat het kernkabinet moest samenkomen van hoe gaan we daarmee verder?

Dat was helemaal niet zo onschuldig.

Niet alleen Hannaar is daar herhaaldelijk tussen gekomen, maar ook de persooninteren bij Bipost.

En dat is wel belangrijk.

De persoon die moest toezien als spelleregels rond die krantenconcessie goed verliepen, die heeft in nou overleg met Hannaar.

Dat zijn de twee personen die herhaaldelijk regels hebben geschonden.

En die dame moest toezien dat die spelleregels correct werden gevolgd die dat in nou overleg met de huisadvocaat van Bipost die de afgelopen tien jaar op die krantenconcessie werkte.

Ja, dat schreeuwt om naderonderzoek, he?

De rol van de PS, daar zijn we nu toch allemaal heel erg benieuwd naar,

maar ook die van Groen.

Want met Petra de Sutter leveren zij in de huidige regering de minister van Overheidsbedrijven.

En steeds meer kijken we nu ook naar de politiek.

We gaan er eerst even uit voor reclame en dan wordt het nog interessanter.

Ik ben Elke van Mello, radio stem en actrice.

Hoewel ik je mens op altijd mijn hart volgt, maak ik zakelijk liever rationele keuzes.

Maar met een Mercedes-Benz plug-in hybride wil ik beide.

Een elektrische rijbereik van honderd kilometer.

Ook honderd procent of trekbaar en vooral heel veel luxe en comfort.

Laat onze Hedin Automotive specialisten ook u informeren waarom u best nog voor in juli uw Mercedes-Benz plug-in hybride besteld.

Meer info op hedinautomotive.be

Pascal, hoe komt het dat die PS zo kloos is met Bipost

dat zij daar zo bovenop zitten, dat die verwevenheid zo groot is?

Bipost is een overheidsbedrijf.

Zij beschouwen dat nog altijd eigenlijk als hun bedrijf.

Ook als dat praktisch de helft van de aandelen op de beurs is

de stijdspaargeld opgehaald bij beleggers,

want idee van investeren in Bipost

en je had jaarlijks een mooi dividend krijgen, een goed huisvader aandeel.

Maar ik heb soms inderdaad dat de PS weinig oog heeft voor die beursre realiteit

en nog altijd in het denken zit van ja,

dit is een publiek bedrijf,

de diensten van de maatschappij,

die belangrijk is voor de tewerkstelling.

Ja, veel banen.

Veel jobs.

En dat hebben we bij die krantenconcessie gezien,

dat ging over 3000 tot 4000 jobs.

En PS wilde absoluut vasthouden

aan die krantenconcessie om die tewerkstelling,

vooral in Wallonië, te garanteren.

Binnen Bipost, dat was een latentspanningsveld dat er wel was.

Had je die CEO Thierry?

Direct Thierry, die eind vorig jaar eens moeten opstappen.

Thierry, die in andere visie had op de toekomst van Bipost dan de PS.

Thierry wou veel meer van die krantenconcessie,

weg van die subsidies, weg en meer investeren

in de versnelde modernisering van Bipost.

Die plannen om te herstukteren werden van tafel geveegd.

Maar even goed, had je bij Bipost interne afrekeningen allerlei klans en sommige mensen hadden nog rekeningen te verreffen en hebben hem actief gezocht.

Niet de krantenconcessie is gelost, wel, direct Thierry.

Zo zou je het kunnen zeggen, ja, dat lijkt het toch wel op.

Niet alleen PS is hier één van de grote politieke spelers in het osier ook groen.

Zij leveren met Petra de Sutter, de minister van Overheidsbedrijven, in deze regering paskal.

Er legte al uit dat zij op haar kabinet twee mensen in dienst

dat die gedetacheerd waren van het Bipost,

zich met dat dossier bezig hielden

en ook nog op de payrollstonde van Bipost.

Dat was een minder moment voor de bevoegde minister.

Ja, dat bracht de Sutter wel even in verlegenheid,

omdat ze tot nu toe kon zeggen, kijk,

dat dossier van die krantenconcessie, dat zit bij collega Dermagne

en niet bij mij.

Ik ben wel voegdijnminister, maar ik ben niet voor alles bevoegd.

Maar daar zag je dan dat er inderdaad twee kabinetsmedewerkers

Bipost mensen zijn

en dat dan bij voorbeeld wat betreft de pakjeswet

die Petra de Sutter heeft aangepast.

Er concurrenten waren, die zegt dat dan ik kwam

voor overleg naar het kabinet.

Ja, en ik wist eigenlijk niet

dat mijn grootste concurrent Bipost daar tegenover mij zat,

aantafel onder reform van twee kabinetsmedewerkers

die Bipost mensen zijn.

Dat is natuurlijk wel pijnlijk

dat die verschillende rollen niet duidelijk werden.

Ja, en het voordeel van de Sutter is

ze is niet de enige die hier de fout is ingegaan in het verleden,

maar ook voor mij Alexander de Kroot.

Die voldijnminister was, die werkte ook met een Bipost.

Detacheringen.

Ja, specialist en ook daar was die verstrengeling er.

Zelf zegt zij er het volgende over.

Wel, die mensen opnieuw, die zijn op het kabinet aan de slag gegaan als technische experts.

Dus ik durf mijn hand in het vuur steken

dat er geen sprake is van belangenvermenging.

Het is maar al evident als je gedetacheerd bent

en dat je dus door beschikking wordt gesteld

dat je in schrijft in de job die je dan moet gaan doen.

En ik heb ook nooit, maar dat is natuurlijk uit een individuele titel.

Dit zijn twee hele goede medewerkers die effectief op het kabinet de hele maal de visie en de politiek beleid wat we ontwikkelen gevolgd hebben en nog steeds volgen.

Nu, wat de belangenvermenging betreft of de mogelijke belangenvermenging moet ik zeggen moet de zutter zich gaan verantwoorden in het parlement. Wankelt haar stoel?

Wel, er zijn er toch een paar WhatsApp bergjes die ze zeer goed zal moeten situeren.

WhatsApp bergjes van haar kabinetchef.

En daar zal ze toch een hoede uitleg moeten voorgeven.

Maar, ja, de zutter heeft in het weekend daar een zeer slimme tactische bocht gemaakt met te zeggen van ik ga daar een aantal zaken bij B-post onhold zetten tot ik volledig duidelijkheid krijg.

De bonusen, hè?

Ondra de bonusen en dan de kwijting van bestuurders.

In beide gevallen wil ze eigenlijk weten wie eventueel wat wist.

Waren daar nog mensen die wisten dat een en ander scheef zat?

Dat is slim.

Daarmee probeert ze opnieuw in de huid te kruipen van haar mantra die ze tot nu toe uit de van bij een soort crisis manager die hier achter de idee staat om de stal uit te mesten en op een schone leid dan verder te gaan en neemt een beetje de aandacht weg van die rol van het eigen kabinet.

Nu als de stal moet uitgemest worden zal er misschien toch ook wel eens definitief komaf moeten gemaakt worden met toch die verre gaande verwevenheid zoals je wil tussen B-post en de politiek.

Ja, inderdaad.

En dat creëert natuurlijk een probleem, hè?

Wie kan hier dan onafhankelijk onderzoek over doen als een politiekeur zelf in zit, als B-post er zelf in zit? Sneefdent.

Hoe moet het verder?

Hoe gaat het verder misschien?

Wel, je hebt de lopende onderzoeken die er zijn of die in hang moeten gestoken worden en dan heb je natuurlijk de basisvraag welk soort bedrijf moet B-post zijn.

Het is beursgenoteerd.

[Transcript] DS Vandaag / BPost: een verhaal van clans, intriges en gesjoemel

Het mekt op twee meesters,
de e-commercediensten voor de vrije markt
en diensten aan de maatschappij.
Daar zal men moeten kiezen of wel moet men daar opnieuw
een soort regie van maken, een staatsregie
die enkel aan alleen maar de diensten van de Belgische bevolking staat
en ook met dat van de beurschalen.
Ofwel, zou je kunnen zeggen, ik kan dat ook splitsen.
Een commerciële e-commerce
toekomst gericht de tak
en dan de subsidietak.
Als overheidsbedrijf of een volledige privatisering
dat wil het toch de liberalen, als ik het goed voor heb.
Ja, maar als je dan nu met een beurskoers die extreem laag is
ja, dat is eigenlijk niet ernstig.
Mensen zijn eigenlijk 70% van het geld van de beursgang kwijt.
Het zou wel zeer opportunistisch zijn
om nu voor de hubbokrat dat van de beurs te halen.
Dan ga je het vertrouwen in de beurs toch ondermenen.
Een verhaal vol intriges dat zeker nog niet afgelopen is.
We zien jou hier nog terug, Pascal.
Heel erg bedankt voor de helder uitleg.
Graag dan.
Dit was vandaag de dagelijkse podcast van de standaard.
Bedankt voor het luisteren.
Alle credits van de podcast die je net hoorde,
vind je op [standaard.be slash podcast](https://standaard.be/podcast).
Reag hier kan via podcastatstandaard.be.